

RODE LOPER-DEBAT | 11 september 2020

Rode Loper-debat over Wirecard vooral positief over journalistiek

🕒 Leestijd van ongeveer 5 minuten 💬 5 reacties

De Wirecard-affaire is een praktijkcase om van te leren, zowel voor accountants als voor toezichthouders. Tijdens de jongste van de reeks Rode Loper-debatten waren er vooral complimenten voor de vasthoudendheid van de journalisten die de fraude bij het Duitse betaalbedrijf onthulden.

De vertrouwde torenkamer met smalle draaitrap, hoog bovenin de Beurs van Berlage, is niet echt *coronaproof* voor een debatsessie van enige omvang. Daarom werd op 4 september uitgeweken naar de grote zaal van het beursgebouw, waar zo'n negentig deelnemers op gepaste afstand een discussie over de lessen uit de Wirecard-zaak konden meemaken. Organisator Endymion Struijs sprak al van een "post-corona-bijeenkomst", hoewel de jongste besmettingscijfers nog weinig optimistisch stemmen.

"Als iets te mooi lijkt om waar te zijn, is dat vaak zo": volgens journalist Jorg Leijten van NRC had dat een prima kop boven een artikel over Wirecard kunnen zijn. Hoe kon dit gebeuren, waarom zag niemand een dergelijke grote fraude aankomen, vroeg hij zich af. Op het hoogtepunt bedroeg de beurswaarde van de dubieuze Duitse betaaldienstverlener liefst 24 miljard euro en deed de firma een poging om het reusachtige Deutsche Bank over te nemen. Toen de Financial Times met onthullingen kwam over Wirecard, werd niet ingegrepen. In plaats daarvan beschuldigden analisten en de Duitse toezichthouder BAFIN de Britse krant van marktmanipulatie.

De reeks publicaties over de misstanden bij Wirecard leverde de betrokken journalisten bedreigingen, afluisterpraktijken en pogingen tot omkoping op, zo blijkt uit een onthutsend persoonlijk [relaas](#) van FT-journalist Dan McCrum. Leijten maakte zijn Britse collega dan ook een groot compliment voor diens vasthoudendheid.

Zelfmoordmissie

Hanzo van Beusekom, inmiddels bij de AFM [belast](#) met het toezicht op het accountantsberoep, had van zijn communicatiecollega's meegekregen dat deelname aan dit debat een *suicide mission* was. "Maar je leeft maar één keer, *dus let's go*"; een ontboezeming die hem een applaus opleverde. Kan een zaak als Wirecard ook in Nederland gebeuren, vroeg hij zich hardop af. "Er is geen fraudeloze maatschappij en er is geen

LAATSTE DISCUSSIE

DISCUSSIE | Column | *Vandaag*

Beste collega's,

DISCUSSIE | Opinie | *Gisteren*

Tandeloze waakhonden

DISCUSSIE | Column | *21 september 2020*

De beste accountants denken langzaam

DISCUSSIE | Column | *16 september 2020*

Wirecard legt verschillen bloot tussen Nederland en Duitsland

DISCUSSIE | Opinie | *15 september 2020*

Pipi Langkous

[Meer discussie](#)

foutloze toezichthouder", aldus Van Beusekom, die ook waardering uitsprak voor het graafwerk van de FT-journalisten.

Eerder was hij binnen de AFM betrokken bij het toezicht op beleggingsinstellingen. Dat leverde soms al bij het ontbijt telefonisch overleg op met de recent overleden AFM-baas Arthur Docters van Leeuwen, als een instelling in het nieuws kwam. "Wel eerst de feiten, voor je een oordeel velt", gaf de oud-AFM-voorzitter hem dan graag mee. Een principe dat hij nog altijd als uitgangspunt neemt.

Van Beusekom is "onder de indruk" van de wens binnen het accountantsberoep om het beter te doen, maar verdere inspanning blijft nodig. "Het publiek belang moet gestut worden." Accountants moeten zich telkens opnieuw afvragen of ze alles doen wat binnen hun mandaat ligt, "desnoods tegen uw persoonlijke of kantoorbelang in", zo benadrukte de toezichthouder.

Vierde macht

Ook de Duitse journaliste Claudia Zimmermann volgt de Wirecard-zaak nauwgezet. Zij is er trots op om net als de FT-collega's te behoren tot de 'vierde macht', zoals de journalistiek ook wel wordt genoemd. Na jaren bij de publieke omroep deed zij in de afgelopen jaren onder meer onderzoek naar de praktijken van online brokers. "Negentig procent doet foute dingen."

De naam Wirecard duikt al jaren op in de journalistiek. Bij de Financial Times vanaf 2015, maar ook Zimmermann stelde al in 2017 kritische vragen aan de Duitse toezichthouder. De BAFIN deed daar echter niets mee, net zo min als het Duitse ministerie van Financiën, het *Bundeskriminalamt* en de Duitse tak van witwasbestrijdingsorganisatie FIU. Wel werd Zimmermann door advocaten bedreigd en geïntimideerd. In haar optiek is Wirecard slechts "het topje van de ijsberg" en komen er ongetwijfeld meer zaken boven.

Achteruit

"Met de hervormingen binnen de accountancy worden noodzakelijke stapjes vooruitgezet. Maar kwesties als Wirecard zijn spraakmakender en beeldbepalender en telkens een forse stap achteruit", stelde Marcel Pheijffer, die na een muzikaal intermezzo van Rode Loper-huiszanger Dave Dekker in discussie ging met collega-hoogleraren Philip Wallage en Leen Paape. Wirecard is een casus waarvan we moeten leren, aldus Pheijffer, daarom zouden de bestuurders van de grote kantoren en de NBA ook bij dit debat moeten zitten.

Ook Philip Wallage maakte een compliment aan de journalisten van de FT voor hun graafwerk. Hij vroeg zich af of hij zelf, in de rol van openbaar accountant, de druk van bestuurders zoals bij Wirecard en de Duitse toezichthouder zou kunnen weerstaan. "Ik weet niet hoe ik destijds onder druk had geacteerd. Ik ben gewoon een mens, het kan mij ook gebeuren". Er is heel veel geleerd, maar we zullen zo iets als dit nooit helemaal kunnen voorkomen, meende hij.

Leen Paape pleitte voor een bredere opdracht aan de accountant, want als de journalistiek het kan, moet de accountant het ook kunnen. Achteraf gezien stonden alle signalen bij Wirecard immers op rood. Naast de controle van de cijfers gaat het vooral om de vraag "Is dit een koosjere tent?", aldus Paape. "Wij laten ons als accountantsberoep op een steeds kleinere postzegel vastzetten. We moeten niet alleen naar een suffe jaarrekening kijken die niemand leest."

Vangnet

Het vangnet moet beter, stelde bestuurder en commissaris Antje Kuilboer-Noorman vanuit de zaal. "Een rechte rug houden kan alleen als je gesteund wordt. Is die ondersteuning bij grote kantoren er ook?" Volgens haar wordt een fraude in de praktijk vaak al "door heel veel mensen gezien, voordat die in de krant staat". Paape deed daarop een aanbod om op Nyenrode een *safe haven* op te zetten, waar accountants en andere betrokkenen openlijk over *near misses* en fouten kunnen spreken.

Volgens Marcel Pheijffer bestaat er bij accountantskantoren angst voor de toetsing door de AFM en laten ze medewerkers in voorkomende gevallen "bungelen". In zijn optiek is Wirecard geen heel complexe zaak en verschuilen accountants zich te vaak achter de verwachtingskloof. "Wij zijn te beroerd om te praten over een prestatiekloof." Paape stelde dat affaires als deze niet alleen een probleem van de accountant zijn, maar van de gehele keten. In de optiek van Pheijffer mag die ketenverantwoordelijkheid nooit een rechtvaardiging vormen voor de accountant, als die zelf ter discussie staat. "Het zijn rituele dansen; ik ben een beetje klaar met dit beroep."

Forensisch accountant Peter Schimmel, tot voor kort partner bij Grant Thornton maar inmiddels zelfstandig actief, benadrukte dat het bij fraudes altijd om mensen gaat. "Als je accountant bent moet je niet geloven dat mensen deugen, dat moet je controleren." Paape onderstreepte nog eens het belang van waarneming ter plaatse, hoe lastig dat in coronatijd mogelijk ook is. "Ken de business en loop door dat bedrijf."

Reacties

Deel dit artikel

Marc Schweppe is hoofdredacteur Accountant en Accountant.nl.

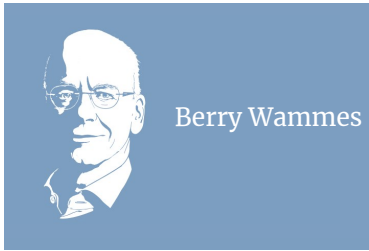
GERELATEERD

DISCUSSIE | Opinie | *Gisteren*

Tandeloze waakhonden

De Wirecard-zaak heeft ook het falen van de toezichhoudende autoriteiten aan het licht gebracht. Reden voor de Europese wetgevers om het inefficiënte Europese handhavingssysteem... →

Berry Wammes

DISCUSSIE | Column | *16 september 2020*

Wirecard legt verschillen bloot tussen Nederland en Duitsland

Dankzij een robuuster stelsel van controle en toezicht lijkt de kans dat zich hier een Wirecard-affaire voordoet kleiner dan in Duitsland, meent Berry Wammes. →

NIEUWS | *16 september 2020*

EY: 'Spijt dat fraude bij Wirecard niet eerder is ontdekt'

EY heeft spijt dat het de fraude bij de omgevallen betalingsverwerker Wirecard niet eerder heeft weten te ontdekken. Het kantoor kondigt een reeks maatregelen aan... →

NIEUWS | *07 september 2020*

EY Duitsland verliest twee grote Duitse klanten vanwege Wirecard

Commerzbank en de vermogensbeheer-tak van Deutsche Bank (DWS Group) zeggen EY vaarwel vanwege het risico op belangenconflicten rondom Wirecard. Commerzbank is een... →

NIEUWS | *01 september 2020*

Duitse oppositie wil parlementair onderzoek naar Wirecard

De Duitse oppositie wil een parlementair onderzoek naar de ineenstorting van Wirecard. Daarvoor moet een kwart van de leden van de Bondsdag instemmen en dat lijkt... →

Aanmelden nieuwsbrief

Ontvang elke werkdag (maandag t/m vrijdag) de laatste nieuwsberichten, opinies en artikelen in uw mailbox.

Bent u NBA-lid? Dan kunt u zich ook aanmelden via

Uw e-mail adres

Aanmelden

Accountant is een uitgave van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).

NBA

ACCOUNTANT.NL

[Home](#)
[Nieuws](#)
[Discussie](#)
[Vaktechniek](#)
[Achtergrond](#)
[In & Uit](#)
[Feiten & Cijfers](#)
[Tuchtrecht](#)
[Lekker werken](#)
[Podcast](#)

DOSSIERS

[Arbeidsmarkt](#)
[ICT](#)
[Opleiding](#)
[alle dossiers](#)

[Fiscaal](#)
[Kwaliteit en toezicht](#)
[Pensioen](#)

[Fraude en witwassen](#)
[Mkb](#)
[Publiek belang](#)

Accountant maakt gebruik van cookies om de website te analyseren en te verbeteren en om advertenties te tonen. Door op 'akkoord' te klikken geeft u toestemming voor het gebruik van cookies. In de [cookieverklaring](#) vindt u meer informatie over het gebruik van cookies op deze site.

Akkoord